

FUNCTIONELE BLOEDINGEN IN HET CLIMACTERIUM

Bij de punten, door prof. PLATE aangeroerd, zou ik willen opmerken:

1e. Necrose in het slijmvlies is de oorzaak van de bloeding bij hyperplasie, voor de bloedstelping is de verwijdering van het gehele slijmvlies nodig; microscopisch onderzoek van het curettement heeft alleen in dat geval waarde.

2e. en 3e. Groei (vergroting) van DE GRAAF's follikels wordt alleen door gonadotroop hormoon bevorderd, nooit door oestrogene hormonen. Dat dezelfde ovaria wel mannelijk hormoon produceren (uit niet aan te wijzen elementen) en geen vrouwelijk hormoon (terwijl follikels duidelijk vergroot zijn) is niet aan te nemen.

4e. Achter de zinsnede: gevolg van de operatie, blz. 2056, kan niemand een beschrijving van het alarmsyndroom vermoeden.

5e, 6e, en 7e. Er is geen enkel bewijs, dat de reactie van ALLAN-DOISY (proliferatie van vagina-epitheel bij gecastreerde knaagdieren) na de operatie door follikelhormoon wordt veroorzaakt; dit is zelfs zeer onwaarschijnlijk, daar dezelfde laboratoriumreactie ook bij mannen sterk verhoogd is na totale exstirpatie van b.v. testisgezwellen. Het aantal stoffen, die deze reactie positief doen worden, is zeer groot; van de niet-steroiden is zeer bekend stilboestrol; enkele steroiden uit de bijnierschors b.v. desoxycorticosterone veroorzaken de groei der vagina-epithelia eveneens; m.i. is ook deze sterke uitslag van de reactie van ALLAN-DOISY na operatie een late uiting van het alarmsyndroom, een aanwijzing dat prolifererende stoffen in het bloed circuleren, mogelijk voor de wondgenezing. Deze opvatting vindt steun in de snelle genezing van o.a. brandwonden door cortison-injecties; plaatsruimte belet mij hierop in te gaan. Voor aannemen van een gezwel van een nog nooit beschreven soort bestaat mijns inziens geen aanleiding.

Amsterdam, 7 September 1950

R. SCHUURMANS

1e. De necrose in het hyperplastisch endometrium is de rechtstreekse oorzaak der bloeding. Deze necrose wordt echter weer veroorzaakt door de vermindering van de oestrogene stoffen in het bloed. Voor zover ik weet is het niet bewezen, dat bij spontaan ophouden van een functionele bloeding het gehele uterus-slijmvlies wordt uitgestoten.

2e. Dat oestrogene stoffen wel invloed uitoefenen op de groei van follikels kan de heer SCHUURMANS o.a. lezen in LAQUEUR's *Hormonologie*, blz. 111. De cellen in het ovarium, die androgene hormonen produceren, zijn waarschijnlijk andere, dan die, welke oestrogene stoffen maken; het uitvallen van de ene functie heeft daarom niet samen te gaan met het uitvallen van de andere.

3e. Dat de heer SCHUURMANS bij het lezen van de zinsnede „gevolg van de operatie” op blz. 2056 niet aan het alarmsyndroom heeft gedacht, geeft hem nog niet het recht te schrijven, dat niemand er aan gedacht heeft.

4e. Ik heb nergens gezegd, dat de reactie van ALLAN-DOISY uitsluitend door oestrogene stoffen wordt veroorzaakt.

Utrecht, 25 September 1950

W. P. PLATE

De discussie is thans gesloten. REDACTIE

BERICHTEN

BUITENLAND

AUSTRALIË. — FLYING DOCTOR SERVICE. Sinds meer dan twintig jaar maakt het Australische achterland, ten behoeve van het personeel van mijnen en veebedrijven, gebruik van een medische organisatie, beheerd door een genootschap voor Inwendige Zending. In ieder der zeven districten is een radiobasis, die dagelijks op vaste uren verbinding heeft met de grote veestations en over geneeskundigen en vliegtuigen beschikt (*Excerpta Medica*, IV, 1950, 913).